

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми
белем бирү учрежденияесе «Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе»

Педсовет утырышында каралды Протокол №____ « <u>23</u> »август, 2023 нче ел	КИЛЕШЕНДЕ: «Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе» укыту тәрбия эшләре буенча директор урынбасары _____ Галимова Г.М. « <u>24</u> »август, 2023 нче ел	РАСЛЫЙМ: «Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе» директоры _____ Закиров М.Ш. « <u>24</u> » август, 2023 нче ел Боярык № <u>71</u>
--	--	--

«Бәхетле балачак» театр түгәрәге программасы

(2 - 4 нче сыйныфлар, 68 сәгать)

Төзүче: «Кәрәкәшле төп гомуми белем
бирү мәктәбе» башлангыч сыйныфлар
укытучысы Нәгыймова И.С.

2023 - 2024 нче ел

Аңлатма язуы.

Балаларның акыл һәм хыялын, сөйләм культурасын, ижади хезмәткә омтылышын тәрбияләү мәктәптә укуының төп максатлары булып тора.

Башлангыч сыйныф укучыларын аралашырга өйрәтү, орфоэпик күнекмәләргә камилләштерү, чыгыш ясау осталыгын үстерү, татар телен өйрәнүгә кызыксыну булдыру зарурлыгын күздә тотып, театр түгәрәге программасы төзелде һәм дәрестән соң эшчәнлек оештырылды. Театр сәнгатеңә караган материаллар, балалар өчен сәхнәләштерелгән әсәрләр, шигырьләр, милли фольклор бәйрәмнәре программаның төп эчтәлеген тәшкил итә. Шулай ук спектакльләр, видеофильмнар карау, күренекле артистлар белән очрашулар укучыларның театр сәнгате буенча осталыкларын үстерүдә зур урын алып тора.

Программаның максаты.

Театр түгәрәгендәге шөгыльләр аша укучыларның сөйләм телләрен, ижади активлыгын үстерү өчен шартлар булдыру.

Шәхес үстерү нәтижеләре:

- аралашу культурасын һәм кеше арасыда үзегне дәрәҗәсә тота белү кагыйдәләрен формалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Метапредмет нәтижеләр:

- театр эшчәнлегенә омтылыш, үз-үзегне камилләштерергә теләкне үстерү;
- мөстәкыйльлек, җаваплылык, активлык, пөхтәлек сыйфатларын үстерү;
- танып белүне, мөстәкыйль фикерләү сәләтен активлаштыру.

Белем бирү нәтижеләре (предмет):

- танып белү процессларын үстерү: игътибар, күзаллау, хәтер, образлы һәм логик фикерләүне камилләштерү;
- татар телендә җөмләдә сүз тәртибен һәм басымны дәрәҗәсә кую, авазларны дәрәҗәсә әйтү күнекмәрен үстерү;

- сөйләмнің тавыш сыйфаттарын үстөрү: дөрес сулау, артикуляция, тавыш көче; гәүдәне иркен тотарга өйрөтү; фантазияне, пластиканы формалаштыру;
- театр һәм театр сәнгате тарихы белән таныштыру;
- актер осталыгының теоретик нигезлерен бирү;
- спектакль өстендә эш этаптары белән таныштыру;
- сәхнәдә хәрәкәт кагыйдәләре белән таныштыру;
- грим салырга өйрөтү;
- ижади һәм оештыру сәләтлерен үстөрү.

Театр түгәрәге шөгыйльләрендә сөйләм осталыгын үстөрү максатында түбәндәге күнегүләргә үткөрү карала.

1. Сүз басымын кую.
2. Сулыш күнегүләре.
3. Тартык һәм сузык авазларны дөрес әйтү күнегүләре.
4. Тавыш һәм дикция күнегүләре.
5. Текстның эчке мәгънәсен ачыклау.
6. Мәгънәви басым кагыйдәләре.
7. Сөйләм тизлегә.
8. Сөйләм ритмы һәм аһәңе.

Театр түгәрәге шөгыйльләрендә сәнгатьле сөйләм осталыгына өйрөтү сәнгать осталары үрнәгендә, әдәби әсәрләр нигезендә һәм практик күнегүләр белән ныгытылып алып барыла.

Театр түгәрәге программасы 68 сәгатькә (атнага 2 сәгать исәбеннән) 1 елга төзелде.

№	ТЕМА	Үткәрү формасы	Сәг. саны	Уздыру датасы	
				План буенча	Факт.
1.	Укучыларны туплау. Түгәрәкнең эш планы белән таныштыру. Инструктаж үткәрү.	Лекция	1	05.09	
2.	Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.	Шигырь ятлау	1,5	07.09	
3.	Сәхнә теленең тормыштагы гади телдән аермасы. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы нәрсәләр турында сөйли?	Әңгәмә	1	12.09	
4.			1,5	14.09	
5.	Татар халык ижаты.	Шигырь ятлау	1	19.09	
6.	Татар халык жыры өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.		1,5	21.09	
7.	Сөмбелә бәйрәменә әзерләнү. Сценарий төзү. Рольләргә өйрәнү.	Практик эш	1	26.09	
8.			1,5	28.09	
9.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр. Киёмнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	Шигырь ятлау	1	03.10	
10.			1,5	05.10	
11.	Татар халык әкиятләре. Видеоязмалар карау.	Төркемләп	1	10.10	
12.	Фәнис Яруллинның “Ата авык ” әсәре белән танышу	Әңгәмә	1,5	12.10	
13.	Рольләргә бүлөп уку	Индивидуаль эш	1	17.10	
14.	Сөйләм өстендә эш	Индивидуаль эш	1,5	19.10	
15.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1	24.10	
16.	Жырлар, биюләр өйрәнү	Төркемләп	1,5	26.10	
17.	Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек. Сәхнәгә кую.		1	07.11	
18.	Фәнис Яруллинның “Ата авык ” әсәрен Спектакль итеп куюга әзерләнү	Төркемләп	1,5	09.11	
19.	Рольләргә бүлөп уку	Төркемләп	1	14.11	
20.	Сөйләм өстендә эш	Төркемләп	1,5	16.11	
21.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1	21.11	
22.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр.	Төркемләп	1,5	23.11	
23.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр. Киёмнәр әзерләү.	Төркемләп	1	28.11	
24.	Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек. Сәхнәгә	Күмәк	1,5	30.11	

	кую.				
25.	Г.Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры .Спектакль карау	Күмәк	1	05.12	
26.	Караган спектакль буенча әңгәмә. Образларны анализлау.	Әңгәмә	1,5	07.12	
27.	Татар халык ижаты. Татар халык жыры өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.	Индивидуаль эш	1	12.12	
28.	Татар халык уеннарын уйнау: “Йөзек”,	Төркемләп	1,5	14.12	
29.	“Йомгак”, “Чишмә”,		1	19.12	
30.	Киенү-бизәнү осталыгы.	Әңгәмә	1,5	21.12	
31.	Декорациянең роле.	Төркемләп	1	26.12	
32.	Яз турында җырлар өйрәнү	Төркемләп	1,5	28.12	
33.	Нәүрүз бәйрәменә әзерләнү.	Төркемләп	1	09.01. 24	
34.	Рольләргә бүлеп уку	Индивидуаль эш	1,5	11.01	
35.	Сөйләм өстендә эш	Индивидуаль эш	1	16.01	
36.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1,5	18.01	
37.	Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	Төркемләп	1	23.01	
38.	Сәхнәгә кую.		1,5	25.01	
39.	Мәктәббезнең туган як музеена сәяхәт	Күмәк	1	30.01	
40.	Эшлэгән эшләргә анализ, нәтижә.	Төркемләп	1,5	01.02	
41.	Казан театрлары. Г. Камал исемендәге татар дәүләт академия театры. К.Тинчурин исемендәге татар дәүләт драма һәм комедия театры. М.Жәлил исемендәге татар дәүләт опера һәм балет театры. Г.Кариев исемендәге Казан татар дәүләт яшь тамашачы театры. В.М.Качалов исемендәге рус драма театры. ”Әкият” татар дәүләт курчак театры. “Минем яраткан театрым” презентациясен төзү.	Практик эш	1	06.02	
42.	“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру.	Төркемләп	1,5	08.02	
43.	“Казан театрлары”.	Индивидуаль эш	1	13.02	
44.	Танылган драматургларыбыз. Кәрим Тинчурин - татар драматургиясенең классигы, күренекле артист һәм режиссер.	Күмәк	1,5	15.02	
45.	Кәрим Тинчурин исемендәге театры. Спектакль карау.	Әңгәмә	1	20.02	

46.	Фәнис Яруллин - татар шагыйре, язучы һәм драматург.	Әңгәмә	1,5	22.02	
47.	Танылган драматургларыбыз. Туфан Миңнуллин - күренекле татар драматургы.	Әңгәмә	1	27.02	
48.	“Танылган драматургларыбыз” темасына проект яклау.	Индивидуаль эш	1,5	29.02	
49.	Хәрәкәтләр, мимика, һәм гәүдә тотышы нәрсәләр турында сөйли? Кешенең хәрәкәтләре, мимикасы, гәүдәсен тотышы. Рәсем сәнгате һәм сынлы сәнгать әсәрләрен күзәтү.	Төркемләп	1	05.03	
50.	Чыгыш ясаганда, аралашканда кешенең гәүдәсен тотышы һәм мимикасының роле. Мимика, хәрәкәтләр белән музыка астында төрле хис-кичерешләрне тасвирлап күрсәтүгә күнегүләр. Текстлардан өзекләр уку.	Төркемләп	1,5	07.03	
51.	Сөйләм һәм яңгырау аппаратын күнектерү. Артикуляция һәм яңгырау аппаратына гимнастика күнегүләре.	Практик эш	1	12.03	
52.	Татар халык ижаты. Татар халык жыры өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.	Практик эш	1,5	14.03	
53.	Татар халык уеннарын уйнау	Практик эш	1	19.03	
54.	Нардуган бәйрәменә әзерләнү, сценарий белән танышу.	Әңгәмә	1,5	21.03	
55.	Кыш турында җырлар өйрәнү	Практик эш	1	02.04	
56.	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	Практик эш	1,5	04.04	
57.	Рольләргә бүлөп уку	Төркемләп	1	09.04	
58.	Сөйләм өстендә эш	Төркемләп	1,5	11.04	
59.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1	16.04	
60.	Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек. Сәхнәгә кую.	Практик эш	1,5	18.04	
61.	Сөйләм тизлегенә. Сөйләм тизлегенә йогынты ясаучы күренешләрне анализлау. Такмаклар, санамышлар әйтү.	Практик эш	1	23.04	
62.	Сөйләмнең интонацион-мелодик яңгырашы. Сөйләм агышында тавыш тоны үзгәрешенең типик очраклары белән таныштыру.	Төркемләп	1,5	25.04	

	Шигъри эсэрлэрне интонация белэн уку күнегүлөре.				
63.	Шигъри эсэрлэрне сэнгатыле уку. Шигырьдэ ритм. Рифма төрлөре. Шигырьдэ ритм төзелешен саклау кагыйдөлөре.	Төркемлөп	1	30.04	
64.	Г.Тукай, М.Жәлил шигырьлэрен сэнгатыле уку.	Индивидуаль эш	1,5	02.05	
65.	Әдәби-музыкаль кичәгә әзерлек, сценарий белән танышу. Рольлэргә бүлү.	Төркемлөп	1	07.05	
66.	Сөйләм өстендә эш. Сценарийне кабатлау.	Практик эш	1,5	14.05	
67.	Әдәби-музыкаль кичәдә чыгыш ясау.	Практик эш	1	16.05	
68.	Эшлэгән эшлэргә анализ, нәтижә.	Әңгәмә	1,5	21.05	

Кулланылган әдәбият.

1. Балалар фольклоры. Казан:/ Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2009
2. Татар драматургиясе (1980 - 2000 еллар): Сайланма пьесалар. - Казан: “Хәтер” нәшрияты, 2003
3. Татар классик драматургиясе: Галиәсгар Камал. Мирхәйдәр Фәйзи. - Казан: “Хәтер” нәшрияты, 2004
4. Шәрифуллина Э.М. Жырлы бәйрәм. Мәктәпләрдә әдәби-музыкаль кичәләр үткәрү өчен кулланма. – Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2011
5. Нуриев Г.-Р. С. Сәнгатьле уку. Методик ярдәмлек. – Казан: 2000

